

Thai-Khmu-English Dictionary

Suwilai Premsrirat

Mahidol University at Salaya

1. The Khmu people and their language

Khmu is a Mon-Khmer language spoken over a large area of northern Southeast Asia, particularly in Northern Laos, Thailand, Vietnam and Southern China. The number of speakers is not less than 500,000 (Proschan 1989). In Thailand Khmu is a minority group. It is spoken mainly in the north, especially the area along the Thai-Lao border. In Laos it is a major ethnic group. The majority of Khmu are swidden rice farmers and animists. They still strictly follow the traditional practice according to their belief in sickness treatment as well as other aspects of their life. There does not yet exist a standard monolingual dictionary of Khmu. Dialect variations of Khmu in different areas are distinctive. Sociolinguistically, the Khmu men in Thailand who work outside the village can speak Thai and northern Thai and northern Tahi very well, but in the village Khmu is used in their daily life. However at the present time with radio and television Thai influence on Khmu must be increasing much more than before. The Khmu presented in this dictionary is based on the Khmu dialect spoken in Chiengkong District and some villages in Wiengkaen District of Chiengrai Province, Thailand. It is also one of the major dialects spoken in the Pak Bang area and Huaj Sai in Laos.

2. Purposes

The Thai-Khmu-English Dictionary project officially started in 1988 with the financial support from Mahidol University research committee. It intends to be an overall descriptive dictionary of about 5000 lexical items. The focus of this dictionary is on Khmu which is presented here as the target language. The main purposes are 1) to provide an access for the Thai to understand more about the Khmu, 2) to provide a reference on a Khmu dialect for linguists and other scholars, and 3) to be a dedication to the Khmu for their efforts to make the dictionary compiler understand their language and culture.

3. Data Collection

Since the author is a native speaker of Thai and the users are mainly Thai, the emphasis on data collecting is therefore on Khmu, the target language. Khmu is an unwritten language. The methods of collecting and rechecking the data is generally based on field work done in the Khmu villages, particularly oral text materials gathered since the author started learning Khmu more than ten years ago. A lot of texts have been elicited and rechecked when the grammatical system was being analyzed. All of the grammatical words and functional particles have been rechecked. To prepare for this dictionary, more texts about Khmu life were collected. They include all activities, ritual ceremonies, discussions about everyday life activities, environments, etc. The rechecking is done by eliciting the contexts where each word and expression appears. In many cases identical correspondences between Thai and Khmu do not exist or they exist partially. In order to get the meanings, a study of the structure of lexical meaning in various semantic fields has to be done, such as *kinship terms*, *cutting terms*, *color terms*, etc.

4. Organization and format

The dictionary article consists of the main entry, subentry, equivalent, grammatical part of speech and examples. For the format or the lay-out of the page of the dictionary, the Thai entry-words and English glosses are in the left column, the Khmu equivalents presented in Thai-based orthography, phonetic and phonemicized transcriptions are in the middle and the grammatical part of speech is in the right column. Examples illustrating the use of the Khmu equivalent in context are on the lines below the equivalent. In some cases there are cross-reference notes in the right corner.

4.1 Main entry and subentry

The entry words are in Thai. They are presented in Thai orthography without any pronunciation or grammatical indication, except in ambiguous cases, because Thai is the native language of the majority of the expected users of this dictionary. They are arranged in Thai alphabetical order (which follows Sanskrit phonetic order).

Lexical items selected as main entries are 1) all basic words used in Thai everyday life communication, 2) all grammatical words or functional particles and 3) cultural items. These are lexical items that are expected to be found in most languages, though details may be different due to differences in world view, and social and geographical environments.

However, when there are words and expressions that are semantically related to the main entry, they are handled as subentries of the main entry. Both main entry and subentry are also glossed with English to make it more widely usable.

มีด knife	<มีด>	mit [mit]	น.
คมมีด blade of a knife	<รนะ มีด>	má? mit [má? mit]	น.
สันมีด back, non-cutting edge of a knife	<รนูล>	mu:l [rónu:l]	น.
	mu:l ʔóh mǎh pe piəŋ non-cutting edge do what not able "สันมีดใช้ทำอะไรไม่ได้"		
ค้ำมีด handle of a knife	<กาง มีด>	kaŋ mit [kaŋ mit]	น.
ปลายมีด tip of a knife	<มุช มีด>	muh mit [muh mit]	น.
ปลอกมีด scabbard	<กีระวะ มีด>	krwá? mit [kírwa? mit]	น.
ลับมีด to sharpen	<ตแต่ง>	tléŋ [tléŋ]	ก.
เล่ม (มีด) clf. for knives	<ค้วง>	dúŋ [dúŋ]	ฉษ.
มีดเล็กค้ำยาว (ใช้เหลาไม้) small knife with a long handle	<(มีด) เอือร>	mit ʔiəŋ [mit ʔiəŋ]	น.
มีดเดินทาง, ทำกับข้าว travelling and cooking knife	<(มีด) กีระวะ>	mit krwa? [mit kírwa?]	น.
	กเว จอท กวเ ca? moŋ mit krwa? ke:p re: กวเ they go way far take knife scabbard attach along way "เขาไปทางไกลจึงเอามีดหนีบเอาไป"		
มีดพ่า jungle knife	<แวล>	wel [wel]	น.
มีดตัดหญ้า grass cutter	<แวิร>	war [war]	น.

The lexical units that are intentionally omitted in this dictionary are of two kinds 1) Thai loan words. The Khmu have been among the Thai-Lao people for a long time. Therefore the two languages have been exchanging and influencing each other in various areas of language. Those living in Thailand tend to be influenced by Thai language and culture. They receive modern technology mainly through Thai. The Khmu men who work outside the village tend to mix Thai with their own language more or less up to their different degrees of fluency in Thai. If all the Thai loans were included, the size of the dictionary would be a lot larger and the number of entries would be double. Moreover since this dictionary is intended to be used mainly by the Thai, it is not necessary to put all Thai loan words in because only the pronunciation, especially the tone, is obviously changed. Only the Thai loan words that are commonly used in Khmu are included. The characteristics of Thai loans are mentioned in the introduction to the dictionary. 2) Derivational word formations in Khmu in which a change in form of a word by adding an affix to it implies a change in the lexical meaning itself. For cases like this only a few of these words are indicated because most of the forms are predictable. The derivational rules are mentioned in the introduction to the dictionary.

4.2 Equivalent

The Khmu equivalents to the entry-words are presented in Thai-based orthography so that the Thai and the Khmu in Thailand and Laos can read them and make use of this dictionary. It is also necessary to give the pronunciation and grammatical indication of Khmu equivalents. For linguistic application both phonetic and phonemicized transcription of each Khmu word are given. The part of speech of each word is indicated. In some cases examples showing the Khmu word in contexts are given.

As for the content, it is the main task of a dictionary to provide the equivalents in the target language that have the same lexical meanings as those of the Thai entries as much as possible. They should be translation equivalents, not only definitions, so that they can be used directly for understanding and generating text. However, in most cases only partially identical equivalents are found. This is caused by the fact that 1) The Thai entry words normally contain multiple meanings and therefore they can be covered only partially by a word in another language 2) Khmu is foreign to the Thai. It may therefore contain different social institutions, different animals and plants, different geographical environments, different culture and world views, etc. Some of the words do not exist at all in the Thai language and in the Thai concepts. In many cases the structures of the meaning of a semantic field are not the same in both languages. Each language has its own way of viewing and categorizing things. The folk taxonomy is therefore not to be taken for granted. It is a Khmu characteristic to be very specific. It makes very fine distinctions among the lexical items whereas Thai tends to be more general. Consequently, in this dictionary it is necessary that the target language, Khmu, have a very strong influence on the structure of the entry. This is shown below in the ways the entries are modified.

1. In the cases where the Khmu lexical equivalents cover more ranges of application than the Thai entry word, a cross-reference and/or an explanation indicating the entry where the user can find the same word is given.

ครีบบน (แข็ง)	<จื๋รบ๋ซ>	crpás [tɕirpáç]	*** ดู "เคือยไท"	น.
hard dorsal fin of a fish				
ครีบบน (นิ่ม)	<สิ๋นจื๋ร>	srcir [sirtɕir]	*** ดู "หงอนไท"	น.
hard dorsal fin of a fish				

2. In the cases where the Thai entry word has a wider range of application and the distinction between the entry and the equivalent is quite clear, the indication can be made by adding a bracket containing the distinctive characteristics of the entry word.

Example 1:

คก (ใช้กับผลไม้) to be plentiful, abundant (fruit)	<ปีก> mkmuəŋ ʔah mango have	pik [pik] pléʔ pik fruit plenty	ก.ว.
	'มะม่วงมีลูกคก'		
คก (ใช้กับดอกไม้) to be plentiful (flowers)	<ปุก> raŋ mkmuəŋ flower mango	puk [puk] plenty	ก.ว.
	'มะม่วงมีลูกคก'		
คก (ใช้กับใบไม้) to be plentiful (leaves)	<โวย ซีมกหลุม> tú:n sʔwəŋ ʔah tree have	woh smklum [woh simklum] woh smklum leave plenty	ก.ว.
	'ต้นไม้คก'		
คก (ใช้กับขน) to be very hairy	<โวย กิรมอ> tú:n sʔwəŋ ʔah tree have	woh krmə:c [woh krmə:c] woh smklum leave plenty	ก.ว.
	'ต้นไม้คก'		

Example 2:

กค (ใช้มือ) to press with hand	<เต็ก> pa:m cúʔ lu:ŋ when pain stomach	ték [ték] teʔ tɨʔ ték take hand press	ก.
	'เวลาปวดท้องก็เอามือกค'		
กค (ใช้เท้า) to press with foot	<กเค็ด>/<กิรเค็ด> ʔoʔ teʔ pɾo:l klé:t kntrəŋ jeʔ kə: cúʔ I take heel press back your it painful	klé:t [klé:t]/kri:t [kri:t] [kri:t]	ก.
	'ผมใช้ส้นเท้ากดหลังคุณ เพราะปวด'		

Example 3:

กถับ (จากกลางขึ้นบน) to turn rice upside down	<กิรวือซ> krwíə:s mah ʔú:n kə: sɨm turn rice give it cooked	krwíə:s [kərwíə:c] krwíə:s mah ʔú:n kə: sɨm turn rice give it cooked	ก.
	'กลับข้าวให้สุก'		
กถับ (ไปมา) to turn rice back and forth	<มุก> mu:t mah ta rtmu:t turn rice at container	mu:t [mu:t] mu:t mah ta rtmu:t turn rice at container	ก.
	'***ข้าวเหนียวฝั่งสุกใหม่ ๆ จะนำมาให้ถาคแล้วไปมา ให้เย็น'		
	'กลับข้าวเหนียวในถาคไม้'		
กถับ (หน้าเป็นหลัง) to turn over	<เว็ร> wer ʔah turn meat	wer [wer] wer ʔah turn meat	ก.
	'กลับเนื้อ'		

กลับหลังหัน (กลับตัว) to turn around	<ปิ่น> pím [pím]	n.
	pím loh loŋ kní? turn body along this way "กลับหลังหันมาทางนี้"	
กลับ (ข้างในออกข้างนอก)<คิมเลือก> to turn inside out	tmiəok [tmiəok]	n.
	tmiəok wá:j rih turn shirt shake off "กลับเสื้อออกสับค"	
กลับ (เมื่อไปที่อื่นภายในวันเดียว) to return (from going out within one day)	<เวจ> wec [wec]	n.
	ʔoʔ joh ɲəp hóc ckóʔ wec I go early morning then evening return "ฉันไปแต่เช้า ตอนเย็นจึงกลับ"	
กลับ (จากการค้างคืน) to return (from staying overnight)	<กาย> kaj [kaj]	n.
	kaj ta kúnj return to home "กลับหมู่บ้าน"	
กลับมาที่เดิม (ย้อนกลับ) to go back by the same route	<ลับ> lóp [lóp]	n.
	lóp kaj mo:t mit jeʔ lónj mit go back return take knife you forget knife "กลับมาเอามีด คุณลืมมีด"	

3. In cases where the structures of the lexical meaning of a semantic field or semantic categories in Thai and Khmu are not the same, the whole series of Khmu words belonging to the semantic field in question are given as subentries of the main entry which is generally presented by a generic word in Thai. This Thai main entry word may not exist, or may exist partially in Khmu, therefore some encyclopedic information may be given as in the case of culture bound words like *kinship*, *seasons*, *cutting activities* etc. The glosses indicating the distinctive characteristics of each word have to be given.

Example 1:

ญาติ kin (generic)	***คำเรียกญาติพี่น้องที่พบในระบบของภาษาขมุมีดังนี้***	n.
	1. กลุ่มชั่วอายุเดียวกัน	
<คิมเกาะ>	tmkəʔ [tɨmkəʔ]	เมีย ***บางถิ่นใช้ <กิมพระ> kmphra?
<นละ>	kleʔ [kleʔ]	ผ้า
<ค้าย>	lá:j [lá:j]	พี่ พี่ชาย (ของคนเอง'ชาย') พี่สาว (ของคนเอง 'หญิง') พี่สะใภ้หรือพี่เขย ของผ้าหรือเมีย
<แหม>	hé:m [hé:m]	น้อง น้องชาย(ของคนเอง'ชาย') น้องสาว (ของคนเอง'หญิง') น้องสะใภ้หรือน้องเขย ของผ้าหรือเมีย
<มอก>	mo:k [mo:k]	พี่สาวหรือน้องสาว (ของคนเองที่เป็น'ชาย')
<พริ>	phré: [phré:]	พี่ชายหรือน้องชาย (ของคนเองที่เป็น'หญิง')
<นัง>	náŋ [náŋ]	พี่สะใภ้หรือน้องสะใภ้ (ของคนเอง'หญิง')
<ฮ้อง>	ʔoŋ [ʔoŋ]	ลูกพี่หรือลูกพี่น้องที่เป็นหญิง (ของคนเอง'หญิง')
<สิยะ>	sioʔ [sioʔ]	พี่สาวหรือน้องสาวของผ้า ลูกพี่น้องที่เป็นหญิง (ของคนเอง'หญิง')
<เกาะ>	koʔ [koʔ]	ลูกพี่หรือลูกพี่น้องที่เป็นชาย (ของคนเอง'ชาย') พี่ชายหรือน้องชายของเมีย
<มะ>	maʔ [maʔ]	ลูกพี่ลูกน้องคนละเพศกับตนเอง
	2. กลุ่มถัดขึ้นไปหนึ่งช่วงอายุ	
	แม่ และ น้องสาวของแม่	n.

102 LEXICOGRAPHIC PROJECTS: PAST, PRESENT AND FUTURE

<ยง>	jon [jon]	พ่อ	น.
<เตง>	tem [tem]	พี่ชายของพ่อหรือพี่สาวและพี่เขยของแม่	น.
<กู่ญ>	kúญ [kúญ]	พี่เขยหรือน้องเขยของพ่อ	น.
<กีน>	kín [kín]	พี่สาวหรือน้องสาวของพ่อ	น.
<เอม>	ʔem [ʔem]	น้องชายหรือพี่ชายของแม่ และ พี่สะใภ้ หรือน้องสะใภ้ของแม่	น.
<ฮาว>	ʔaw [ʔaw]	น้องผู้ชายของพ่อและน้องเขยของแม่	น.
	3. กลุ่มถัดขึ้นไปสองช่วงอายุ		
<ค๊ะ>	láʔ [láʔ]	พ่อของพ่อหรือแม่	น.
<ยะ>	jaʔ [jaʔ]	แม่ของพ่อหรือแม่	น.
	4. กลุ่มถัดลงมาหนึ่งช่วงอายุ		
<ก้อน>	kóm [kóm]	ลูก	น.
<จะ>	ceʔ [ceʔ]	ลูกของพี่น้อง (หลาน)	น.
<ก้อน ค้าย>	kóm táj [kóm táj]	ลูกของค้าย (พี่)	น.
<ก้อน แอ้ม>	kóm hé:m [kóm hé:m]	ลูกของแอ้ม (น้อง)	น.
<ก้อน มอก>	kóm mɔ:k [kóm mɔ:k]	ลูกของมอก	น.
<ก้อน พร๋>	kóm phré: [kóm phré:]	ลูกของพร๋	น.
<ก้อน นึ่ง>	kóm níญ [kóm níญ]	ลูกของนึ่ง	น.
<ก้อน เอม>	kóm ʔem [kóm ʔem]	ลูกของเอม	น.
<ฮ้อม>	ʔom [ʔom]	ลูกสะใภ้ (ของตนเอง'ชาย)	น.
<กุ่ม>	kmún [kmún]	ลูกสะใภ้ (ของตนเอง'หญิง')	น.
<เอ็ก>	ʔék [ʔék]	ลูกสะใภ้(ของตนเอง'หญิง')	น.
<ปรีฮ่า>	prhá: [pírhá:]	ลูกเขย	น.
<ไก>	kaj [kaj]	ลูกเขย	น.
<จะ>	ceʔ [ceʔ]	ลูกของพี่และน้อง, หลาน	น.
<มอน>	mɔ:m [mɔ:m]	พี่หรือน้องชายของลูกสะใภ้ (ของตนเอง 'ชาย')	น.
	5. กลุ่มถัดลงมาสองช่วงอายุ		
<จะ>	ceʔ [ceʔ]	ลูกของก้อน (หลาน)	น.
	6. กลุ่มถัดลงมาสามช่วงอายุ		
<จะ>	cɔʔ [cɔʔ]	ลูกของจะ, เหลน	น.

Example 2:

ฤดู	<ฎาม>	ɲam [ɲam]	น.
season			
ฤดูฝน	<ฎาม กมะ>	ɲam kmáʔ [ɲam kəməʔ]	น.
rainy season			
ฤดูร้อน	<ฎาม วาร>	ɲam war [ɲam war]	น.
summer			
ฤดูแห้ง	<ฎาม เค็งนี่>	ɲam técním [ɲam técnim]	น.
dry season			
ฤดูหนาว	<ฎาม กัต>	ɲam kát [ɲam kát]	น.
winter			

.....

นอกจากคำที่บอกสภาวะอากาศข้างต้นแล้ว ยังมีคำที่ใช้ในการเรียกฤดูกาลในภาษามอญหลายคำซึ่งจะผูกพันกับกิจกรรมในการดำรงชีวิตในรอบปี และเนื่องจากงานหลักของชาวมอญคือการเกษตร หรือการปลูกข้าว ดังนั้นกิจกรรมที่เกี่ยวพันกับการผลิตข้าวจึงนำมาใช้เรียกช่วงเวลาต่างๆของปีด้วย

ฤดูดำไร่	<ฎาม เร้อม>	ɲam réom [ɲam réom]	น.
land preparing period			
		ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เดือนเมษายน	
ฤดูเผาไร่และเก็บเศษไม้	<ฎาม ปูร์>	ɲam púr [ɲam púr]	น.
burning and cleaning period			
		ระหว่างเดือนเมษายน - เดือนพฤษภาคม	

ฤดูปลูกข้าว rice planting period	< ญาม จม้อด >	ɲam ɕmɔːt [ɲam ɕəmɔːt]	น.
	ระหว่างเดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน		
ฤดูทางหญ้าในไร่ weeding period	1. < ญาม แซ็ด >	ɲam hɛːt [ɲam hɛːt]	น.
	2. < ญาม รแนด >	ɲam meːt [ɲam rɔːnɛːt]	น.
	ระหว่างเดือนกรกฎาคม - เดือนตุลาคม		
ฤดูเก็บเกี่ยว harvesting period	1. < ญาม ฮ้อด >	ɲam hɔːt [ɲam hɔːt]	น.
	2. < ญาม รีนอช >	ɲam riːnɔːt [ɲam riːnɔːt]	น.
	loː ɕe kaːj ta kuːŋ ɲam riːnɔːt ɲɔː?	I will return at village when harvest rice	
	"ผมจะกลับบ้านตอนฤดูเกี่ยวข้าว"		
	ระหว่างเดือนพฤศจิกายน - เดือนธันวาคม		

นอกจากนี้ยังมีคำเรียกที่นำมาจากกิจกรรมอื่นๆที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

ฤดูผสมพันธุ์ breeding period	< ญาม ฮั้น เขาะ >	ɲam hɪm ɕɔː? [ɲam hɪm ɕɔː?]	น.
---------------------------------	-------------------	-----------------------------	----

Example 3:

ตัด to cut	***การใช้ของมีคมในการตัดแบ่งเปลี่ยนแปลงขนาดหรือรูปทรงได้เป็นตามที่ต้องการ มีการใช้คำดังต่อไปนี้***		
< แป้ง >	péŋ [péŋ]	ตัดโคนต้นของต้นไม้ใหญ่	น.
	mɔːt muːj péŋ sʔɔːŋ náːm	take axe cut down tree big	
	"เอชวานตัดต้นไม้ใหญ่"		
< ปก >	pok [pok]	ตัดต้นไม้ใหญ่เพื่อเอาไปใช้ประโยชน์	น.
	mɔːt weːt ɕɔːh pok kriːt	take knife go cut down bamboo	
	"เอามีคพร้าไปตัดต้นไม้ใหญ่"		
< ปเลียด >	plɔːt [plɔːt]	ตัดให้สั้น	น.
	mɔːt weːt plɔːt sʔɔːŋ	take knife cut up wood	
	"เอามีคตัดไม้(เป็นท่อนๆ)"		
	pnɪrɪm plɔːt ʔáːn naŋ ɕɔː?	ตัดแต่งให้เท่ากัน	
< แซ็ก >	sék [sék]	ตัดสิ่งที่มีลักษณะเป็นเส้น	น.
	sék ɕmɔː?	cut up rope	
	"ตัดเชือก"		
	sék knɪtɪŋ ɕɔː? miːt ɕɔː? sɲkraː? rɔːc	cut navel line with knife with shell snail	
	"ตัดสายสะดือด้วยมีคหรือเปลือกหอย"		
	sék loŋ sʔɔːŋ neː?	cut branch wood small	
	"ตัดกิ่งไม้เล็ก"		
< กัด >	kal [kal]	ตัดยอด	น.
	kal ɪnɛːt sʔɔːŋ	cut tree	
	"ตัด(ยอด)ต้นไม้"		
< กอด้ >	kɔːt [kɔːt]	ควั่นเอาเปลือกออกปล่อยให้ตาย, ตัดโคนออก	น.
	kɔːt tuːt sʔɔːŋ	cut around tree	
	"โค่นต้นไม้"		
< แก้ง >	kéc [kéc]	ตัดผม	น.
	mɔːt knɪɔːw kéc kloː?	take scissor cut hair	
	"เอากรกรไ้ตัดผม"		

104 LEXICOGRAPHIC PROJECTS: PAST, PRESENT AND FUTURE

<เก็บ>	kép [kép] คัดริมๆ สิ่งบางอย่างเป็นรูป มอ: kmp kép tmwng take nail cutter cut nail "เอาที่ตัดเล็บตัดเล็บ" kép tmwng liot hóc le ra: ใ้บ๋น séng cmí: cmí: take nail short then consequently clean give clean every day "ตัดเล็บให้สั้น แล้วล้างให้สะอาดเป็นประจำ" kép lá? s'wng cut leave tree "ตัดใบไม้" kép skar cut directly "ตัดตรง"	n.
<ฟโร้>	phróh [phróh] ทำร่อง, เขาเป็นร่อง phróh ใ้บ๋น k'wng cut through water give flow "ทำร่องให้น้ำไหล" phróh kriol éng sntw: ใ้บ๋น cut through bamboo make way water "ทำร่องไม้ไผ่ทำทางน้ำไหล"	n.
<โร้>	roh [roh] คัดโดยหงายปลายมีด มอ: mi: roh riog s'v take knife cut intestine dog pic ใ้ok "เอามีดหงายผ่าไส้หมาเอารู้ออก"	n.
<ลด>	lot [lot] คัด(ฟัน) cmkin joh lot h'í? hóc prkam p'oh ta ไม้ s'wng woman go cut firewood then pile up keep at tree "ผู้หญิงไปตัดฟัน แล้วกองรวมไว้ที่โคนต้นไม้"	n.
<ชัก>	há:k [há:k] ถากเขาเปลือกแข็งออก há:k s'wng ใ้บ๋น plio cut tree give pretty "ถากไม้ให้สวย" há:k sngkrw? kíol cut skin melon "ปอกเปลือกแตง"	n.
<ชง>	hox [hox] เหลา hox plwng cut smooth rattan "เหลาหวาย"	n.
<โรง>	ro:ng [ro:ng] คัดด้วยมือเบาๆทำให้เสมอกัน มอ: mi: joh ro:ng klak tame knife go cut water container "เอามีดตัดไม้ทำเป็นถ้วย"	n.
<ตัด>	tát [tát] n. tát wáj tát sóng cut shirt cut pants "ตัดเสื้อตัดกางเกง"	
<ปัก>	pat [pat] ตัดต้นไม้เล็กๆในลักษณะคัตลง pat lo:ng s'wng cut branch tree "ตัดกิ่งไม้"	n.
<ปัก>	pát [pát] ตัดต้นไม้เล็กๆในลักษณะคัตขึ้น pát ไม้ s'wng ne? cut tree small "ตัดต้นไม้เล็ก(ลักษณะคัตขึ้น)" pát ไม้ cut top of the tree "ตัดยอด"	n.
<แซ่>	séh [séh] ตัดต้นไม้เล็กตรงโคน séh sneh ré? cut weeds field "ขุดต้นไม้ทิ้งออก" séh rhá:ng pic cut bamboo throw away	n.

<ปาก>	"ขุดต้นไม้ทิ้ง" pat [pat] pat krom cut placenta "ตัดรก"	ตัดออก จากส่วนใหญ่	n.
<ป่าค>	pát [pát] pát s'vovŋ cut wood "ตัดไม้ให้แหลม"	ตัดปลายให้แหลม (เสียมปลาย)	n.
<ปลาก>	plak [plak] plak tpaŋ cut bamboo shoot "ตัดหน่อไม้เป็นแผ่น"	ตัดเป็นแผ่น ตัดบนมือวางมีดลงตรงๆ	n.
<ตรัญ>	trap [trap] trap neoi s'vovŋ cut top tree give equal and smooth "ตัดปลายไม้ให้เรียบเสมอกัน"	ตัดไม้ให้เรียบเสมอกัน	n.

4. In cases where the culture items exist only in Khmu, a generic word in source languages is given with the encyclopedic explanation and a listing of subentries referring to things or activities exist only in Khmu is given.

Example 1:

พิธีกรรม sacrificial rite	***พิธีกรรมที่สำคัญของชาวขมุได้แก่พิธีที่เกี่ยวข้องกับความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหาร และพิธีที่เกี่ยวกับการรักษาและป้องกันความเจ็บไข้ต่างๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้***		
พิธีเลี้ยงผีแก้ป่วย sacrificial rite to a spirit that heals sickness	1. <แต่ง ร้อย> léŋ rój [léŋ rój]		ปโย.
	2. <ซู่ รมาล> sú: rmal [sú: rmal]		ปโย.
พิธีเลี้ยงผีหมู่บ้าน sacrificial rite to the village spirit	<ปรัมมัน รัตยัค เสียง กุ้ง> prmán rtjat liəŋ kúŋ [pírmán ritjat liəŋ kúŋ]		ปโย.
พิธีฆ่าควาย buffalo sacrifice	<ฟ้าม ทราย> phám trá:k [phám trá:k]	***พิธีเพื่อรักษาคนไข้อาการหนัก	ปโย.
พิธีเลี้ยงผีข้าวในไร่ sacrificial rite to the paddy spirit	<แรก> re:k [re:k]		น.

Example 2:

เลี้ยงผี (ทำพิธีในบ้าน) to have sacrifice to spirits (in the house)	1. <ซู่ (ร้อย)> sú: (rój) [sú: (rój)]		ปโย.
	2. <แต่ง ร้อย> léŋ rój [léŋ rój]		ปโย.
*** เป็นพิธีกรรมเพื่อรักษาความเจ็บป่วย เนื่องจากความเชื่อของ ชาวขมุว่า ความเจ็บป่วย เกิดจากการกระทำของผี มีการนำสัตว์ เช่น ไก่ หรือ หมูมาฆ่าคนสังเวยให้ผีกิน โดยเอาเลือด ตรงบริเวณที่ถูกเขี่ยค ทาที่หัวเข่าของ คนเจ็บและญาติๆ เป็นการบอกให้ผีรู้ กว: sú: ใว้อน rój kam pə? they sacrifice give spirit house eat 'พวกเขาทำพิธีเลี้ยงผีให้ผีบ้านกิน' ***คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพิธีนี้ที่สำคัญได้แก่***			
<ซู่ (เขาะ) ฮเฮียร> [sú: (jəʔ) hʔior]	sú: (jəʔ) hʔior	การเลี้ยงผีด้วยไก่	ปโย.
<ซู่ (เขาะ) เซ็อง> [sú: (jəʔ) s'əŋ]	sú: (jəʔ) s'əŋ	การเลี้ยงผีด้วยหม	ปโย.

<p>< ปาก ></p>	<p>pak [pak] การนำเลือดของสัตว์บริเวณที่ถูกเขียดไปทาที่หัวเข่า คนเจ็บและญาติพี่น้อง เป็นการสื่อสารกับผี บอกให้ผีรู้ว่าได้ทำการเซ่นสังเวยให้ผีกินแล้ว</p> <p>mɔt hʔir mɔt sɔŋ pak ta knɔm take chicken take pig touch at knee</p> <p>'เอา(เลือด)ไก่ (เลือด)หมูทาที่หัวเข่า' kə: ki: məh saŋsɔ: saŋpak this is sacrificing ceremony 'นี่คือพิธีเซ่นสังเวย'</p>	<p>ก.</p>
<p>< ยัก ></p>	<p>jak [jak] เป็นการหยิบสิ่งของ เช่น ข้าว บอกให้ผีกิน jak mah ʔnɔn rɔ:ŋ pəʔ break rice give spirit eat 'หยิบข้าวเซ่นให้ผีกิน'</p>	<p>ก.</p>
<p>< ต่อก ></p>	<p>tɔ:ŋ [tɔ:ŋ] เป็นการล่อผีให้ออกจากคนเจ็บ โดยนำเครื่อง ในสัตว์สดๆ พร้อมทั้งข้าว ยา และพริก ใส่รวมกันแล้วนำไปไว้ที่ทาง สามแยก เพื่อล่อให้ผีออกจากตัวคนเจ็บ</p> <p>mɔt tɔ:ŋm sɔŋ tɔ:ŋm hʔɔr cmɔaŋ rŋkəʔ já: srɔ:ŋ take liver pig liver chicken chily rice grain tobacco cut pen kam séh pɔtəʔ jəʔ tɔ:ŋ pak ta snɔh to be mouthful put together lure spirit away at intersection 'เอาตับหมูตับไก่ พริก ยาสูบ ข้าวสาร หั่นเป็นคำเล็กๆใส่รวมกัน แล้ว เอาไปวางล่อผีที่ ทางสามแยก'</p>	<p>ก.</p>
<p>< เซว็ย ></p>	<p>swɔ:ŋ [swɔ:ŋ] เป็นการทำพิธีบอกว่าได้จัดเตรียมของเซ่นผีไว้แล้ว mɔt hʔɔr swɔ:ŋ rɔ:ŋ take chicken offer spirit 'จัดไก่ไว้สำหรับทำพิธีเส่นผี'</p> <p>kon cúʔ ten ta pɔlɔŋ mɔt trmɔʔ túk sɔʔ person ill sit at door take axe tie dog cap pɔtəʔ jəʔ hɔ:ŋ le swɔ:ŋ trɔh law há touch together then offer pray say already ce jəh líəŋ jəh kíəh ta snɔh will go feed go feed at intersection 'คนเจ็บหนึ่งที่ประตู่ เอาเครื่องเซ่นสำหรับทำพิธีและหมา(ที่ผูกไว้แล้ว)มา ประคบ ด้วยกัน แล้วบอกว่าได้เตรียมของเซ่นแล้วจะนำไปเส่นที่ทางสาม แยก'</p>	<p>ก.</p>
<p>เส่นผี (พิธีฆ่าควาย)</p>	<p>1. < บัว ไร่ย > púə rɔ:ŋ [púə rɔ:ŋ] ก. to sacrifice to a spirit using buffalos</p> <p>2. < ฟ่าน ตรา๊ก > pham trá:k [phám trá:k] ก.</p>	<p>ก.</p>
<p>***เป็นพิธีกรรมในการเส่นผีเพื่อรักษาความเจ็บป่วยขั้นสูงสุด หลังจากการเส่นผีด้วยไก่ และหมูแล้วไม่ได้ผล จึงต้องทำพิธีฆ่าควายเป็นการรักษาใช้กับกรณีคนเจ็บที่อาการหนักมากๆ</p>		
<p>เส่นผีหมู่บ้าน</p>	<p>< ปิรมัน ริดยัค เสียง กุง > pɔrman rɔ:ŋ líəŋ kúŋ ก. to sacrifice to village spirit [pɔrman rɔ:ŋ líəŋ kúŋ]</p>	<p>ก.</p>

However there are cases of cultural items that exist only in Thai culture and very common, such as the word **kitchen** which does not exist as the same idea in Khmu. An encyclopedic description about the Khmu way of dealing with this lexical item has been given, together with the words for things that exist in Khmu.

<p>ครัว kitchen</p>	<p>***ในภาษาขมุไม่มีคำที่มีความหมายว่า ครัว ดังที่เรานึกถึงครัวในความ หมายปัจจุบัน ในบ้านชาวขมุบริเวณที่ใช้เป็นที่หุงหาอาหารอยู่สองที่ คือ 1. บริเวณที่วางเตาสำหรับหุงข้าว ชาวขมุถือว่าเป็นที่ประดิษฐานผีบ้านเป็นที่ ศักดิ์สิทธิ์ ห้ามไม่ให้คนภายนอกเข้าไปในบริเวณนี้ เตาที่ใช้เฉพาะหุงข้าว ไม่ใช่ ประกอบอาหารอื่นๆ การกระทำใดๆที่เกี่ยวกับการหุงข้าวต้องทำอย่างระมัดระวัง เช่น การทำน้ำข้าวหกถือเป็นเรื่องลึกร้ายแรง จะทำให้คนในบ้านเกิดการล้มตาย ถ้าเกิดขึ้นโดยไม่เจตนาจะต้องทำพิธีเส่นผี เป็นต้น เตาหุงข้าวนี้จะอยู่ด้านใน ของบ้านจึงเรียกว่า < ตีมระ โลก > tmraʔ lo:k [tmraʔ lo:k] น. 2. บริเวณที่วางเตาสำหรับประกอบอาหาร มักอยู่ในบริเวณสวนหน้าหรือสวน กลางของบ้านเป็นที่ค้มแกง และสุ่มไฟให้เกิดความอบอุ่นในบ้าน ดังนั้นจึงเป็น บริเวณที่รวมของสมาชิกใน ครอบครัว เหนือเตานี้จะเป็นชั้นลอยวางอาหารและ สิ่งของ เตาทำอาหารนี้เรียกว่า < ตีมระ ล้าซ > tmraʔ lá:s [tmraʔ lá:ç] น.</p>	<p>น.</p>
-------------------------	---	-----------

5. The reduplicative construction, functioning as a modifier of the verb or sometimes called 'expressive' of 'elaboration words,' is quite distinctive in Khmu. The sound of the words is associated with the size and shape of the things or the characteristics of the action it is describing. It is highly productive and different people or different dialects may use different forms. In this dictionary only some of these type of words are given. They generally appear as the subentries to a verb, as in the following examples.

Example 1:

กลิ่นหอม scent	<ฮฮึ>	hʔir [hiʔir]	น.
		คำขยายลักษณะของ กลิ่นหอม มีดังนี้	
<ฮฮึร์ ฮีคังจัก>	hʔir stɔ́át [hiʔir siɔ́át]	กลิ่นหอมนิดหน่อย	ก.วล.
<ฮฮึร์ ฮีคังจอก>	hʔir stɔ́ót [hiʔir siɔ́ót]	กลิ่นหอมมากขึ้น	ก.วล.
<ฮฮึร์ ฮีคังจัก>	hʔir stɔ́út [hiʔir siɔ́út]	กลิ่นหอมมาก	ก.วล.
	ra:ŋ hiʔir stɔ́ót	flower good scent	
		'ดอกไม้กลิ่นหอม'	

Example 2:

ก้ม bending down	<ตีร์จู้>	treúh [tirtcúh]	ก.
	ko: ten treúh jam maʔ jɔh ta réʔ	he sit head bending down cry mother go to field	
		'เขานั่งก้มหน้าร้องไห้ เพราะแม่ไปไร่'	
		ตัวอย่างคำขยายบอกลักษณะ การก้ม มีดังนี้	
<ตีร์จู้ จักจัก/จักจัก>	treúhckɔ́uk/ckɔ́ák [tɛiɔ́úk/tɛiɔ́ák]	ลักษณะคนตัวใหญ่นั่งก้มหน้า	ก.วล.
<ตีร์จู้ รีกจัก/ริกจัก>	treúh rɔ́úk/rɔ́ák [tɛrcúh rɛiɔ́úk/rɛiɔ́ák]	ลักษณะคนเป็นกลุ่มนั่งก้มหน้า	ก.วล.
	ʔiʔ ten treúh rɔ́úk/rɔ́ák smáɔ̃ ʔóh wiək	we sit manner of sitting busy do work	
		'พวกเรา นั่งกันเป็นกลุ่มก้มหน้าก้มตาทำงาน'	

Example 3:

วง circle	***ภาษามุใช้หลายคำเพื่อบอกขนาดที่ต่างกัน***		
<ซิงกวเว็ง>	sɔ́kwɛŋ [sɔ́kwɛŋ]	วงเล็กๆ	น.
<ซิงกวเว็ง>	sɔ́kwɛŋ [sɔ́kwɛŋ]	วงกลมขนาดค่อนข้างใหญ่ มีรู	น.
<ซิริกวเวือ>	srkwɛuər [sɛrkwɛuər]	วงใหญ่	น.
<ซิงกววาน>	sɔ́kwam [sɔ́kwam]	วงใหญ่ที่สุด	น.
ขดเป็นวง to coil up	<คีร์เวง>	krwe:ŋ [kirtwe:ŋ]	ก.
	ตัวอย่าง 'ขดตัวเป็นวงกลมขนาดใหญ่เป็นขนาดใหญ่มาก' มีดังนี้		
	mar krwe:ŋ sɔ́kwɛŋ		
	mar krwe:ŋ srkwɛuər		
	mar krwe:ŋ sɔ́kwam		

Example 4:

สีขาว white	<กล้อก> kə: kon kló:k he person white 'เขาเป็นคนขาว' ***ตัวอย่างการใช้คำขยายเพื่อบอกลักษณะต่างๆมีดังต่อไปนี้***	kló:k [kló:k]	ก., ว., น.	
<กล้อก ซิงโยง>	kló:k sɲjo:ŋ [kló:k sɲjo:ŋ]	ลักษณะสีของไข่ สีเหลืองๆ กลมๆ		
<กล้อก ซิงยุง>	kló:k sɲju:ŋ [kló:k sɲju:ŋ]	ลักษณะสีขาวยาวๆ ใหญ่ๆ ฟุ้ง ดั่งเช่น ลักษณะนกกระยางเกาะบนต้นไม้หรือร่มตอนกระโดดลงมา		
<กล้อก ซุรยฺร>	kló:k srjʉr [kló:k srjʉr]	ลักษณะสีของข้าวสุกที่ เทออกจากชาม		
<กล้อก จิวลาว>	kló:k ciwla:w [kló:k ciwlarw]	สีต้นไม้ชนิดหนึ่ง ต้นสูงใหญ่ ขาว หรือลักษณะสีของหลังคาบ้านที่เป็นสังกะสี		
<กล้อก จิรเตียร>	kló:k cɽiəɽ [kló:k cɽiəɽ]	ลักษณะสีหินหน้าผาที่ถูก พระอาทิตย์ส่อง		
<กล้อก จิวเลว>	kló:k ciwlew [kló:k ciwlew]	ลักษณะสีของเข็มหรือ ของที่ตกอยู่ในน้ำ		
<กล้อก กรา ฮาด>	kló:k kra: ʔa:l [kló:k kra: ʔa:l]	ลักษณะสีผิวคนแก่		
<กล้อก กรา ยิม>	kló:k kra: jim [kló:k kra: jim]	ลักษณะสีผิวคนลาว		
<กล้อก กรา ริงเซิง>	kló:k kra: rɲchə:ŋ [kló:k kra: rɲchə:ŋ]	ลักษณะสีคนขาวสูง ตัวเล็ก		
สีเขียว green	<จ้งาร> <จ้งาร จงอร>	cɲá:r [cəŋá:r]	ก., ว., น.	
	<จ้งาร จงอร>	cɲar cɲor [cəŋar cəŋor]	ลักษณะสีของต้นข้าวที่เขียว ชะงุ้มหรือสีของสนามหญ้า	
	<จ้งาร จงิร>	cɲar cɲor [cəŋar cəŋor]	ลักษณะสีของงูเขียวตัวเล็กๆ	
สีดำ black	<เฮียง> <เฮียง แล็ง> <เฮียง แจ็งแล็ง> <เฮียง ลัก เฮ็ก> <เฮียง ซิเออ> <เฮียง จิกมิก> <เฮียง จิงลั้ง> <เฮียง จอมล> <เฮียง รัมบับ>	híəŋ [híəŋ] híəŋ ləŋ [híəŋ ləŋ] híəŋ cəŋləŋ [híəŋ cəŋləŋ] híəŋ lak ʔék [híəŋ lak ʔék] híəŋ siʔə:ŋ [híəŋ siʔə:ŋ] híəŋ ckmik [híəŋ cəimik] híəŋ cɲlaŋ [híəŋ cəŋlaŋ] híəŋ cɽimol [híəŋ cəɽimol] híəŋ rpmə:p [híəŋ rpmə:p]	ลักษณะสีผิวของคนดำตัวเล็ก เช่น นิโกร หรือหนูที่ไม่มีแค่น ลักษณะสีผิวของคนดำตัวเล็ก เช่น นิโกร หรือหนูที่ไม่มีแค่น ลักษณะสีค้ำสนิทเช่น คินหม้อ ลักษณะสีของน้ำสีกรมดองไม่เห็นอะไร ลักษณะสีของดอกไม้ที่เผือกทั้งไว้ ลักษณะสีของงู เช่น งูเห่า ลักษณะสีคนดำใหญ่ปักปัน เช่น นิโกร ลักษณะสีของหมี่ดำ หรือหม่าดำใหญ่	ก., ว., น.
สีแดง red	<ยิม>	jim [jim]	ก., ว., น.	
สีแดงอ่อน light red	<ยิม กญ้อม> <ยิม ซิญเวีย> <ยิม ซิญกา> <ยิม ซิงโรง> <ยิม ลัก องลง> <ยิม ซิงรอม> <ยิม ซิญรา> <ยิม ปีรตอม ปีรเตน> <ยิม ปีรตัล ปีรเตีย> <ยิม ซิงเร็ง> <ยิม ริงเซิง>	jim kɲə:m [jim kəŋə:m] jim spriəŋ [jim sɲriəŋ] jim spkaŋ [jim sɲkaŋ] jim sɲroŋ [jim sɲroŋ] jim lak ʔonlɔŋ [jim lak ʔonlɔŋ] jim spɽəŋ [jim sɲɽəŋ] jim sprəŋ [jim sɲprəŋ] jim pɽə:m pɽe:m [jim pɽə:m pɽe:m] jim pɽal pɽiəɽ [jim pɽal pɽiəɽ] jim sɲrə:ŋ [jim sɲrə:ŋ] jim rɲŋə:ŋ [jim rɲŋə:ŋ]	ลักษณะสีผลไม้สุก เช่น แอปเปิ้ล ลักษณะสีผ้าแดงที่ผูกหัวเวลาทำไร ลักษณะสีของดอกไม้ที่อยู่ต่ำๆ ไม่สูง เช่น ดอกกุหลาบ ลักษณะสีของพริกที่สุกกับต้น ลักษณะสีของผลไม้ที่อยู่บนต้นเช่น ลิ้นจี่ ลักษณะสีแดงจัดเช่น สีเลือดจากแผล ลักษณะผลไม้สีแดงที่อยู่ห่างๆกัน ลักษณะสีผิวหนึ่งคนที่ถูกสัตว์กัดค้อย ลักษณะสีของลำตัวที่ถูกตะค้อย แดงเป็นจ้ำ ลักษณะสีของฟักทอง	ก., ว., น.

สีเหลือง yellow	<เหลือง>	ห็อง [ห็อง]	ก. ว. น.
<เหลือง เออเรือ>		ห็อง ʋอว: [ห็อง ʋอว:]	ลักษณะสีของใบไม้ ใก้กเป็นปาง คนเป็นมาลาเรีย
<เหลือง เอือเรือ>		ห็อง ʋืออือ [ห็อง ʋืออือ]	ลักษณะสีเหลืองของคนที่เดิน ผ่านถูกขยันทึ่สกอยู่บนต้น
<เหลือง เอือญเคือญ>		ห็อง ʋือญห็อง [ห็อง ʋือญห็อง]	ลักษณะสีของเนื้อขยันทึ่
<เหลือง ซึงโรง>		ห็อง srɔŋ [ห็อง srɔŋ]	ลักษณะสีของดอกไม้ที่อยู่ตามต้น
<เหลือง ซุรปุร>		ห็อง srpu: [ห็อง srpu:]	ลักษณะสีของเห็ดลมที่งอกอยู่ตามป่า เป็นจำนวนมาก
<เหลือง ซุรตุร>		ห็อง srʋur [ห็อง srʋur]	ลักษณะสีค่านไม้ที่ก้าสังจะตาย ใบจะเหลืองร่วง หรือตุคใบไม้ร่วง
<เหลือง รียญเย>		ห็อง rjəŋ [ห็อง rjəŋ]	ลักษณะสีคอกไม้ชนิดหนึ่งเล็ก ๆ ห้อยลงมา
<เหลือง รียญาย>		ห็อง rjəj [ห็อง rjəj]	ลักษณะสีของสีคอกที่มีลายแทรก เป็นทางลง
<เหลือง รึกญึก>		ห็อง rjəŋ [ห็อง rjəŋ]	ลักษณะสีผ้าหุงหมยงที่มีทางลง เป็นสีเหลือง
<เหลือง อือกเล็ก>		ห็อง ʋokrək [ห็อง ʋokrək]	ลักษณะสีของตัวเหลือง
<เหลือง ซิญเกญ>		ห็อง sɲkəŋ [ห็อง sɲkəŋ]	ลักษณะคนศิกยาเสศศิก ฟันยื่น
<เหลือง ปึรเข็ร>		ห็อง pɿr [ห็อง pɿr]	ลักษณะสีของทองคำ
<เหลือง เอือญเคือญ>		ห็อง ʋอญเวญ [ห็อง ʋอญเวญ]	ลักษณะสีของเนื้อ มะม่วงมันที่แก่แล้ว

6. Grammatical words and functional particles are given under the general entry word of the grammatical words in the source language (Thai) by giving a listing of equivalents and cross-references for more details (in the introduction of the dictionary). Again the glosses indicating the distinctive characteristics of each word has to be given.

ก็ then, consequently, also, too	1. <ตั้ง>	taŋ [taŋ]	แสดงผลที่ค้องเกิด	ว. นก.
	je? ce	rou? ʋi? taŋ	jat ko? je? ta kam	
	you will	come we must	stay wait you at home	
	'คุณจะมาเราก็ค้องอยู่บ้านรยคุณ'			
	2. <เล>	le [le]	แสดงผลที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ	ว. นก.
	je? jəh	ʋo? le jəh		
	you go	I consequently go		
	'คุณไปผมก็ไปด้วย'			
	3. <กัย>	kaj [kaj]	แสดงผลที่ผิดจากความคาดหมาย	ว. นก.
	ko: jəh	ta krunthəp ko: kaj	pe jəh	
	he go	at Bangkok he	surprisingly not go	
	sə:k ʋəh	wiək kaj jat	leŋ	
	find do	work but stay	doing nothing	
	'เขาไปกรุงเทพฯ แต่ก็ไมยักไปหางานทำ กลับอยู่เฉยๆ'			
	4. <ลัก>	mak [mak]	แสดงผลที่ไม่เป็นที่ต้องการ	ว. นก.
	ta: ʋəh	jaŋ ki: hi? no: mak	ceh	
	Don't do	like this otherwise they	unfortunately will scold (you)	
	'อย่าทำอย่างนี้ เดียวเขาก็จะค้ำเขา'			
	5. <จีน>	cin [cin]	แสดงผลที่เกิดขึ้นตามเหตุผล	ว. นก.
	kaj cin	kaj pa: jat ʋəh	məh ta ki:	
	return	definitely return you	stay do what at here	
	'จะกลับก็ให้กลับไปเลย จะมาอยู่ทำอะไรที่นี่'			
	ดูคำอธิบายและรายละเอียดที่บทหน้า			

4.3 Introduction, index, and appendix

Besides the main body of the dictionary, the overall organization of a dictionary consists of three additional sections.

1. The introductory part of the dictionary contains: a) brief ethnographic information about the Khmu so that the dictionary users understand more of the culture-bound words, b) the pronunciation system of Khmu, c) grammatical information such as syntactic structure, affixation and compounding, reduplicative construction, and d) information about the use of the dictionary.
2. At the end of the dictionary an index to the Khmu equivalents is arranged in a modified English alphabetical order with page numbers where each word appears in the dictionary. The phonetic letters like palatal **ɲ** and velar **ŋ** are added to the English alphabet list after **n**, and **ʔ** before **b**. The vowels are arranged according to the position and height of the vowel: a long vowel follows its short vowel, and a word with register marker follows an unmarked one.

klók slpúil 519	klús 196	klóŋ kla: 597
klóm 526	klut 40	klóŋ krá: 475
kləŋ wəj 321	kloʔ 100	klóŋ mat 473
klóŋ 527	kloh 64, 247	klóŋ snát 17, 474
klót 135	kləj 93, 574	klóŋ ta liŋ 539
klá: 593	klóŋ 500	klʔek 436
klaʔ 467	klok 43, 234	klʔóŋ 7
kláʔ (raŋ) 176, 325	klók 78	klʔák 272, 600
kləc 342	klom waŋ hót 444	klʔáŋ 224
kláh 433, 560	klon klon kliəŋ kliəŋ 370, 574	klʔás 373
kláj 526	klóm 59	klʔúŋ 20, 379, 446
klák 28	kləŋ 235	klʔəŋ 565
klám 306, 571	klós 531	kləɔl (tu:c) 606
klan 132	klóʔ 566, 574	klhú:c 161
klán 232	klóʔ tɛp 566	kljəŋ 490
klán háŋ 232	klə:c 313	klmeʔ 596
klán weʔ 232	kləwə:c 38	klmil 95
klap (síh) 274	klóh 151	klneŋ 289
klapman 406, 573	klóh lʔeŋ lʔeŋ 151	klnaŋ 114
kləŋ 573	kləj 574	klnúʔ klníʔ luŋ 390
kləŋ knótɔp 149	kləj mah kləj ʔóm	klɲil 59
kləŋ nɛr 4, 574	klóŋ 21	klɲél 513
kləŋ rluh 511	klók 234	klɲəc 297
kləŋ sá: 574	klók 70, 516, 541	klpæk 16
kləŋ sanlár 21	klók ciwlew 517	klpa: 95, 380
kləŋ trkiəŋ 513	klók ciwlarw 516	klpa: ʔóm 464
kláŋ 581, 600	klók cəɔlarw 71	klpaŋ 61, 321, 583
kláŋ klíəʔ 272	klók crtíəŋ 517	klpók 9
kláp 406	klók kra: ʔaɪ 517	klúək 375
klár 115	klók kra: jim 517	klás chʔoʔ 499
klar 476	klók kra: rɲchəŋ 517	klát 315
klás 381	klók ló:c 71, 520	klun 418
klát 359, 477	klók pə:l 71, 519	klom 525
klú:c 5, 483	klók slpúil 71, 519	klwaʔ 29
kluj 568	klók sɲjuŋ 516	klwatj 181
kluj tloʔ klók 569	klók sɲjəŋ 516	klwatj klwe:l 182
klúəj 204, 388	klók srjur 516	klwas 150
klúəŋ 290	kləŋ 313	kməʔ 592
klup 40	klóŋ 149, 402, 472, 558	kmáʔ 352
kləp (ten) 276	klóŋ kók 472	kmáʔ kraŋ 352
klus 533	klóŋ kók rɲiəm 568	kmáʔ nɛr 165

3. An appendix containing a listing of Khmu words presented in alphabetical order with Thai and English glosses is provided.

khíon	เขียน	to write, to draw	เขียน
khíop	เคียบ	pig oil residue	กากหมู, แคบหมู
khít	คิด	to think	คิด (คำขิม)
khíot	เคียด	a kind of frog	กบชนิดหนึ่ง
khé?	เคาะ	to slightly attack with the side of the horn	ขวัก (ด้านข้าง ขนเบาๆ)
khemthít	เค็มทึด	compass	เข็มทิศ
khép	เค็บ	slippers	รองเท้าแตะ
khét	เค็ด	direction	ทิศ
khét kə: pəh	เค็ด เกอ เป็ฮ	south, down hill	ทิศใต้
khét kə: táI	เค็ด เกอ ตี้ล	north, uphill	ทิศเหนือ
khét mat pri? kux	เค็ด มัดปริ? กุก	west	ทิศตะวันตก
khét mat pri? líon	เค็ด มัดปริ? เลียน	east	ทิศตะวันออก
khem	แคน	a kind of musical instrument; mouth-organ	เครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง
khéŋ	แข่ง	to compete	แข่ง
khəp	แคบ	a kind of vegetable in the family Cucurbitaceae	คำสิง
khí?	คี	to embellish	แต่งตัวด้วยเครื่องประดับ มากๆ
khíac (lic)	เค็จ (ลิจ)	a manner of dressing	แต่งตัวเรียบร้อย
khíin	คีน	to play tricks (baby)	งอนง (เด็กโต)
khíəŋ	เค็อง	1. seasonal epidemic 2. to spread, be dispersed 3. to work the soil, loosen	โรคติดต่อ (เป็นฤดู) ระบาค พรวน (ขุด)
khíəŋ ro:t (srma?)	เค็อง โรค (ซีรมะ)	smallpox	ไ้ทรพิษ
khəh	เค็ฮ	to dig out	ขุด (เอาออกมา)
khóŋ	เค็ง	to hold near fire	ฮังไฟ
kháac	ค้ำจ	to bail	ริคน้ำ
kháj	ค้ำย	tallow	ไขสัตว์ (แข็ง)
khá:l	ค้ำล	bamboo strips (used for tying or weaving)	คอกมัดของ
khám	ค้ำม	to cross water, to ford	ข้าม
khán ləh	ค้ำน ลือฮ	to swear	สาบาน
khəŋ (tríəh)	ค่าง (ตรีฮือฮ)	frying pan	กะทะ
kháŋ	ค้ำง	to be parched (as roasted sticky rice)	เกรียม (แบบข้าวเหนียว)
khát	ค้ำด	to be tight	แน่น
khə:t tun	คาค ตุน	to lose money in business	ขาดทุน
khə:tʔerw	คาคแอว	belt	เข็มขัด
khárw	ค้ำว	to give for free	ให้ฟรี
khawpun	คาวปูน	a kind of noodle	ขนมจีน
khúə	ค้ำว	to fry in oil	เจียว, ทอด
khú?	คู้	red ant	มดแดงตัวใหญ่ (กินไข่ได้)
khúh	คู้ฮ	to pour away	เททิ้ง
khú:l	คู้ล	body hair, eyelid, feathers	ขน
khú:l káp	คู้ล ก้ำบ	beard	เครา
khú:l mat	คู้ล มัด	eye lashes	ขนตา
khú:l tapkép	คู้ล ตับเค็บ	lock of hair beside the check	จอนผม
khú:l lrmuŋ	คู้ล ตีรมุญ	moustache	หนวดเครา
khú:l wəŋ	คู้ล วง	the hair on the cheek in front of the ear	จอนผมยาว
khüm	คู้ม	hole	หลุม
khúm srəh	คู้ม ซริฮ	trap, pitfall	หลุมพราง (เล็ก)

5. The use of data processing machine

A dictionary is a big task involving a lot of data. A data processing machine is of great help. However for this dictionary a computer was used mainly as a convenient typing machine and for sorting out the Khmu data in preparing the index.

6. Discussion on the use of this dictionary

According to Thomas (1991) the lexicography of the smaller languages of Southeast Asia is still in its preliminary stages. This Khmu dictionary contributes to our knowledge of these languages. It is a reference work on a Khmu dialect spoken in Thailand and Laos.

Even though the use of Thai (the user's native language) as main entry in this kind of dictionary forming normally limits the Khmu equivalent to only preliminary stages of language learning, the presentation of subentries determined by Khmu brings in a deeper knowledge that can be used for generating complicated text materials in the language. Moreover in trying to find translation equivalents for each Thai entry word, it brings the users into contact with the cultural patterns represented in the Khmu language which is obviously different from those presented in the Thai language. It therefore contains valuable ethnographic information apart from the description in the introduction of the dictionary and in certain encyclopedic explanations of the entries. This is useful not only to linguists, ethnologists and language learners but also to community development workers and policy planners in various fields who have to work for or among this ethnic group.

Apart from the uses mentioned above, the Thai-Khmu-English Dictionary is a source of pride to the Khmu people to have a reference book about their own language.

BIBLIOGRAPHY

- Delcros, H. 1966. *Petit dictionnaire du langage des Khmu' de la region de Xieng Khouang*. Mimeographed. Vientiane.
- Householder, Fred W. and Sol Saporta, ed. 1975. *Problems in Lexicography*. Research School for Language and Semantic Studies, Indiana University.
- Proschan, Frank. 1989. *Khmu Verbal Art in America: The Poetics of Khmu Verse*. Ph.D. Dissertation. The University of Texas. Austin, USA.
- Smalley, William. 1961. *Outline of Khmu Structure*. New Haven: American Oriental Society.
- Suwilai Premsrirat. 1987. *Khmu, A Minority Language of Thailand*. (A Khmu Grammar and A Study of Thai and Khmu Cutting Words.) Papers in South-East Asian Linguistics No.10, Pacific Linguistics Series A-No. 75. The Australian National University, Canberra, Australia.
- . 1989. *Khmu Life Styles From 50 Conversational Lessons*. Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University, Thailand.
- . 1991. *Khmu Traditional Medicine and Thai-Khmu Medical Conversations*. Institute of Language and Culture for Rural Development, Mahidol University, Thailand.
- . 1991. "Aspects of Clausal Relations in Khmu." *Austroasiatic Languages. Essays in honour of H.L. Shorto*. Edited by J.H.C.S. Davidson. School of Oriental and African Studies. University of London. 123-140.
- . 1992. "The Khmu Color System and Its Elaboration." MKS 21.
- Svantesson, Jan-Olof. 1983. *Kammu Phonology and Morphology*. Travau de L' Institute of Linguistique de Lund 18. CWK GLEERUP. Sweden.
- Thomas, David. 1991. 262 *Lexicography of Other Southeast Asian Languages in Dictionary*. An International Encyclopedia of Lexicography. 2589-2594.
- Wierzbicka, Anna. 1985. *Lexicography and Conceptual Analysis*. Koroma Publisher, Inc., Anne Arbor.